

Aan

Staatssecretaris

nota

Aankondiging "Harbersbrief" Periodieke rapportage thema
Luchtkwaliteit

TER BESLISSING

Datum

9 september 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/234879

Opgesteld door

DG Milieu en Internationaal
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving

Beslistermijn

12-09-2025

Bijlage(n)

2

Aanleiding

In de Strategische Evaluatieagenda (SEA) is voor het jaar 2026 de periodieke rapportage (PR) van het beleidsthema Luchtkwaliteit opgenomen. De Tweede Kamer moet vóór Prinsjesdag 2025 geïnformeerd worden over de gemaakte keuzes omtrent onderzoeksvragen en afbakening via een zogenaamde *Harbersbrief*¹. Hierbij wordt u ter besluitvorming deze zogenaamde Harbersbrief voorgelegd.

Geadviseerd besluit

Ik adviseer u de bijgevoegde brief te ondertekenen en aan de Tweede Kamer te laten versturen.

Kernpunten

Afbakening:

- Alleen beleid dat in het kader van de luchtkwaliteit door het Ministerie van IenW is genomen, wordt in de PR meegenomen. Dit is opgesplitst in Begrotingsartikel 20 en "overig IenW" (voornamelijk Duurzame Mobiliteit, artikel 14).
- Duurzame Agro (onderdeel artikel 20) is uitgesloten vanwege de lopende implementatie van de eigen PR uit 2021. De aan luchtkwaliteit gerelateerde handhavingstaken van de RDW en ILT zijn eveneens uitgesloten. Beide organisaties hebben eigen evaluaties uit respectievelijk 2021 en (verwacht) 2025.

Onderzoeksvragen

Boven op de verplichte vragen, wordt de opdrachtnemer gevraagd:

- Draagt de structuur van de monitoring (gegevens, signalering, acties) bij aan het behalen emissiedoelen en het wegwerken van luchtkwaliteitsknelpunten
- Zijn de resultaten van de monitoring voldoende transparant?
- Is binnen Schone Lucht Akkoord en monitoring voldoende opvolging gegeven aan de beleidsevaluaties uit 2019?
- Wat zijn de gezondheidsbaten t.o.v. de uitgaven?

Aandachtspunten:

¹ Harbersbrief: Voorafgaand aan de evaluatie wordt een toelichting op de methodologische opzet van de rapportage aan de Kamer verstuurd.

- Het evalueren van de beleidstheorie (hoe het gevoerde beleid en de door het Rijk gehanteerde middelen, convenanten etc. leiden tot het behalen van de gewenste doelstellingen) is een vast onderdeel van de PR. De beleidstheorie voor luchtkwaliteit was gebaseerd op het oude Nationale Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) en is met het aflopen van het NSL in 2023 verouderd. Onderdeel van de PR is het actualiseren van de beleidstheorie.

Datum

9 september 2025

Onze referentie

IENW/BSK-2025/234879

Opgesteld door

DG Milieu en Internationaal
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

2

Bijlage

In de bijlage is het overzicht opgenomen van rapportages en evaluaties waarvan de onderzoekers wordt gevraagd om deze bij de PR te betrekken.

Krachtenveld

Periodieke rapportages dienen ter verantwoording van overheidsgeld en vinden verplicht elke 4 tot 7 jaar plaats. De laatste evaluaties van beleid op luchtkwaliteit vonden plaats in 2019. De inspectie Rijksfinanciën (IRF) van het ministerie van Financiën (FIN) en IenW-afdeling FEZ hebben geadviseerd op de structuur van de brief. Verder hebben verschillende leden van de IenW-beleidskwaliteitscommissie (BKC) waardevolle commentaren geleverd.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Toelichting

Financiële/juridische overwegingen.

Financiële dekking voor de externe uitvoering van deze periodieke rapportage is aanwezig. Het onderzoek wordt uitbesteed aan een extern bureau en twee externe experts (waarvan één vakinhoudelijk en één bestuurskundig) zullen aangetrokken worden om commentaar op de resultaten van het onderzoek te leveren.

Onderstaande bedragen zijn gemoeid met deze evaluatie. Dit betreft voor 2025 het genoemde bedrag in de Voorjaarsnota en in de jaren daarvoor de gerealiseerde uitgaven. Het totaalbedrag gemoeid met de PR is ongeveer 177 miljoen euro.

Uitgaven 2019 tot en met 2024 en begroot 2025 (x €1.000) op IenW-begroting

Betreft	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Art. 20	28.457	26.388	25.793	28.144	24.470	13.760	23.121
Overig IenW	3.700	3.818					

De evaluatie vindt plaats conform de vereisten van de Regeling Periodieke Evaluaties 2022 en de bijkomende eisen volgend uit de kamerbrief van FIN "Versterking Rijksbrede evaluatiestelsel"².

Internationale/Europese context

Vereisten op nationale emissies en concentraties van luchtverontreinigende stoffen volgen grotendeels uit Europese regelgeving. Een groot deel van het genoemde

² Kamerstukken II, vergaderjaar 2024-2025, 31865-267

IenW-budget gaat op aan het voldoen aan de vereisten vanuit Europa en de implementatie van deze vereisten in de Nederlandse wetgeving.

De Europese normen voor de luchtkwaliteit eind vorig jaar aangescherpt. De Commissie wil ook de emissieplafonds aanscherpen, maar heeft hier nog geen concrete stappen voor gezet behalve een evaluatie van de bestaande richtlijn Emissieplafonds. De middelen die geëvalueerd worden representeren dus niet per sé de middelen die in de toekomst nodig gaan zijn.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Aankondiging Periodieke rapportage "Luchtkwaliteit"	De Harbersbrief met afbakening, uiteenzetting van de beleidsinstrumenten en onderzoeksvragen
2	Bijlage: Overzicht rapportages en evaluaties	Overzicht met rapportages en evaluaties die gebruikt kunnen worden in de evaluatie.

Datum
9 september 2025

Onze referentie
IENW/BSK-2025/234879

Opgesteld door
DG Milieu en Internationaal
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving

Aan
Staatssecretaris

Bijlage(n)
2